nieuws

Goede Wase poldergrond verdween voor zonevreemde natuur

nieuws

Vette klei maakt van de Wase polders één van de meest vruchtbare landbouwstreken van Europa. Plaatselijke boeren berekenden dat 100 hectare polder ieder jaar goed is voor graan voor 417.000 broden, 580.000 kilo aardappelen, 200.000 kilo suiker, 179.000 kilo maïs en 46.000 zakjes uien. “De klei bovenin was volgens ons de goeie grond”, vertelt polderboer Guido Van Mieghem, “maar de havenontwikkelaars staken de klei onderin en spoten hun terreinen op met zand. Het resultaat leek wel een woestijn, daarom misschien dat er zoveel Nijlganzen neerstrijken in de Antwerpse polder.” Bij de voorstelling van het boek ‘Dit is mijn hof’ in Kallo bracht Guido met de verhalen uit zijn kindertijd de oude, ongerepte polder weer even tot leven. Nog altijd maakt het hem kwaad dat de zonevreemde natuur die spontaan groeide op in onbruik gebleven haventerreinen gecompenseerd wordt op boerenland.

2 SEPTEMBER 2015 – LAATST BIJGEWERKT OM 4 APRIL 2020 15:23

Lees meer over:
ruimtelijke ordening
landbouw algemeen

Vette klei maakt van de Wase polders één van de meest vruchtbare landbouwstreken van Europa. Plaatselijke boeren berekenden dat 100 hectare polder ieder jaar goed is voor graan voor 417.000 broden, 580.000 kilo aardappelen, 200.000 kilo suiker, 179.000 kilo maïs en 46.000 zakjes uien. “De klei bovenin was volgens ons de goeie grond”, vertelt polderboer Guido Van Mieghem, “maar de havenontwikkelaars staken de klei onderin en spoten hun terreinen op met zand. Het resultaat leek wel een woestijn, daarom misschien dat er zoveel Nijlganzen neerstrijken in de Antwerpse polder.” Bij de voorstelling van het boek ‘Dit is mijn hof’ in Kallo bracht Guido met de verhalen uit zijn kindertijd de oude, ongerepte polder weer even tot leven. Nog altijd maakt het hem kwaad dat de zonevreemde natuur die spontaan groeide op in onbruik gebleven haventerreinen gecompenseerd wordt op boerenland.

Een bloeiende boomgaard, een wiegend korenveld, een weiland vol koeien, dat is nu geen echte natuur meer, weet Roger intussen. Roger Van Gijsel is de laatste boer van Hof ter Walle, een monumentale boerderij in de Arenbergpolder, halverwege tussen Kieldrecht en Doel. “Een boerderij die de zijne niet meer is”, schrijft Chris de Stoop in zijn boek ‘Dit is mijn Hof’. De afbraak werd gestaakt omdat de lokale boeren hevig protesteerden tegen het platgooien van de monumentale schuur. Nu prijkt het naakte dakgebinte van de schuur als een rauwe ribbenkast tussen uitgestrekte plassen en moerassen.

Roger kijkt mistroostig naar de tractoren die nog altijd door de straat denderen. “Kijk, ze zijn weer natuur aan het maken.” De kipkarren blijken geen landbouwproducten te vervoeren, zoals de Stoop veronderstelde, maar ladingen zwarte polderaarde die ze verderop uitgraven om een natuurgebied langs de dijk aan te leggen. Ze storten de grond in het Doeldok, dat nooit gebruikt werd omdat het verkeerd ontworpen was, één van de vele blunders van de haven. Het is inmiddels weer voor de helft gevuld. Ook in Oud

Arenberg werd enkele jaren geleden de zwarte kleilaag afgeschraapt, en dat maakt het nog zoveel erger, dat maakt het zo onomkeerbaar voor Roger.
Je kunt een boer wel uit het land zetten maar het land niet uit een boer, weet Roger. Zo voelt het ook voor Guido Van Mieghem. Hoewel hij de boerderij die sinds generaties zijn familie toebehoort noodgedwongen inruilt voor een nieuwe kans om met zijn zonen voort te boeren in Zottegem, klonk hij in zijn 'afscheidsrede' voor de polder nog altijd strijdvaardig. Een polder die decennia geleden tussen Kallo en Doel alleen landbouw en enkele gehuchten telde. "In de toen nog ongerepte polder leefden mensen met de natuur. Die verwevenheid was er altijd. Eens voorbij de melkerij (Milcobel is nog steeds actief op die locatie, ***nvdr***.) was er de open ruimte met lagere weiden, waar je de kievit zag en in de winter de 'vriesgans'. In de rietsloten zaten eenden en de mensen werkten op het land. Alles leek in harmonie."
Halverwege de jaren '80 had de haven van Antwerpen het landschap ingrijpend veranderd. Het beeld werd niet meer bepaald door akkers afgewisseld met vruchtbare polderweiden waar je een magere koe op kon vetmesten. Hoge dijken verschenen, met daarachter water, dokken en de haven. Reeds in de jaren '60 dreigde de onteigening voor de familie Van Mieghem, toen nog voor de nieuw te bouwen kerncentrale. Landbouwgrond werd van de polderboeren afgepakt om er havenindustrie te vestigen, maar de bedrijven stonden niet aan te schuiven om zich te vestigen in een land met hoge loon- en andere lasten. De met zand opgespoten terreinen lagen er verlaten bij. "Enkele jaren later begonnen er boompjes te groeien, soorten die we hier in de streek nooit eerder zagen. Van een landbouwgebied waar het goed wonen was in harmonie met de natuur evolueerde de polder naar 'nieuwe natuur' en een geliefkoosd terrein voor motocrossers."
De Vogel- en Habitatrichtlijn zijn voor Guido "wetten die enkele groene fantasten uittekenden in de achterkamers van Europa". De bewoners van de Wase polder lagen er niet wakker van, tot bleek dat de overwoekerde, ongebruikte haventerreinen erkend waren als Europees belangrijke natuur. Guido Van Mieghem steigert terwijl hij dat vertelt: "Wat er voordien was, dat was natuur met een grote N. Maar verplichten tot compensatie van de nieuwe natuur op haventerreinen is onterecht. Als de haven wil uitbreiden, dan kunnen wij boeren daar niet tegenop. Toen in de beheercommissie voor de natuurontwikkeling rond de haven – wat wij de overheerscommissie noemen – het natuurlijk historisch passief ter sprake kwam, leek dat het dada van de plaatselijke boeren. Volgens ons is er van oudsher 10.000 hectare landbouw op Linkeroever en 400 hectare natuur. Maar de groenen nemen de situatie na het opspuiten van de polder als historisch vertrekpunt en willen die zonevreemde natuur gecompenseerd zien. Je moet het maar klaarspelen, iets zonevreemd laten goedkeuren, nadien ook laten compenseren en er mensen voor uit hun huizen jagen."
Als je Guido vraagt om een alternatief te bieden voor de huidige natuurontwikkeling zit hij niet om een antwoord verlegen. Vijftig jaar geleden was de polder een aaneenschakeling van akkers en voor natuur interessantere weiden. Landbouw is geëvolueerd en veel weiden zijn verdwenen. Met veel minder geld dan nu tegen 'nieuwe natuur' aangesmeten wordt, hadden boeren in de richting van extensieve rundveehouderij gestuurd kunnen worden. Nog dit jaar neemt de familie Van Mieghem afscheid van 'hun' polder en trekken ze naar een boerderij in Zottegem, 80 kilometer verderop om daar opnieuw te beginnen. Guido is erg blij met het boek van Chris de Stoop: "Als Chris 'Dit is mijn Hof' niet geschreven had, wie zou dan nog weten hoe de polder er uit zag voor de haven het landschap veranderde. Tegenwoordig kijkt men met een verrekijker naar een landschap waar de vos heerst en zomer- en Nijlganzen alles onder schijten."
Meer weten? Hou VILT.be in de gaten voor vervolgartikels over het nieuwe boek 'Dit is mijn Hof' van Chris de Stoop of bestel het boek bij uitgeverij De Bezige Bij. Na een memorabel boerenprotest in 2013 sprak VILT met landbouwer Guido Van Mieghem en diens jonge collega Raf Van Broeck. Dat interview kan je nog altijd herlezen.

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |